

ВИСНОВКИ

комісії про результати проведення чергової акредитаційної експертизи освітньої діяльності з підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» у Подільському державному аграрно-технічному університеті

Згідно Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 року № 978 (зі змінами та доповненнями, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2011 р. № 1124) та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України № 1379-А від 21 грудня 2017 року, експертна комісія у складі:

Зберовський Олександр Владиславович - завідувач кафедри екології та охорони навколишнього середовища Дніпровського державного технічного університету, доктор технічних наук, професор, *голова комісії*;
Рибалко Юлія Володимирівна - доцент кафедри екології агросфери та екологічного контролю Національного університету біоресурсів і природокористування України, кандидата педагогічних наук, доцент, *член комісії*

в період з 23 січня по 25 січня 2018 р. безпосередньо на місці розглянула подані матеріали та провела акредитаційну експертизу спроможності Подільського державного аграрно-технічного університету (ПДАТУ) щодо здійснення підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» напрямку підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» (спеціальність 101 «Екологія» за Переліком КМУ 2015 року)

Проведення акредитаційної експертизи керувалось такими нормативно-правовими документами:

- Положенням про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах (затверджене Постановою Кабінету Міністрів України №978 від 09.08.2001р.) зі змінами, внесеними згідно з Постановами Постановою Кабінету Міністрів України №1124 від 31.10.2011р., №801 від 15.08.2012 р., №507 від 27.05.2014 р.

- Державними вимогами до акредитації напрямку підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу (наказ Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №689 від 13.06.2012р.).

- Ліцензійними умовами надання освітніх послуг у сфері вищої освіти (затверджені наказом Міністерства освіти і науки України №847 від 24.12.2003р.) у редакції наказу Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України №1377 від 29.11.2011 р.

- Постановою Кабінету Міністрів України №1019 від 08.08.2007 р. «Про ліцензування діяльності з надання освітніх послуг», із змінами та доповненнями, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України №849 від 10.08.2011р., №845 від 10.08.2011 р., №1124 від 31.10.2011 р., №801 від 15.08.2012 р., №233 від 05.04.2014 р.

- Постановою Кабінету Міністрів України № 1187 від 30.12.2015 р. «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти».

- Наказом Міністерства освіти і науки України від 17 вересня 2012 р. № 1021 «Про затвердження зразків документів, що додаються до заяв для проведення ліцензування освітніх послуг у сфері вищої освіти»,

- Наказом Міністерства освіти і науки України №711 від 12.06.2014 р. «Про затвердження форм документів з підготовки кадрів у вищих навчальних закладах України I-IV рівня акредитації».

- Державними будівельними нормами України ДБН В.2.2-3-97 «Будинки та споруди навчальних закладів» (затверджене наказом Державного комітету України у справах

містобудування і архітектури № 117 від 27.06.1997 р.).

Акредитаційна експертиза проведена за наступними напрямками:

1) підтвердження достовірності інформації, поданої Дніпродзержинським державним технічним університетом ДОУ НМЦ (Акредитаційна комісія України) у зв'язку з проведенням чергової акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів з напрямку 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» та магістрів зі спеціальності 8.04010601 «Екологія та охорона навколишнього середовища»;

2) підтвердження відповідності встановленим законодавством вимогам щодо кадрового складу, наукового рівня викладачів, забезпечення нормативних вимог до чисельності, рівня науково-дослідної діяльності випускової кафедри екології та охорони навколишнього середовища;

3) виявлення повноти навчального та методичного забезпечення спеціальності, наявності навчальної документації та рівня інформаційного забезпечення, використання комп'ютерних технологій;

4) підтвердження відповідності нормативам МОН України щодо матеріально-технічного забезпечення спеціальності, яка акредитується.

У підсумку перевірки і оцінювання матеріалів експертна комісія констатує наступне.

1. Загальна характеристика університету, напрямку і спеціальності

Подільський державний аграрно-технічний університет підпорядкований Міністерству освіти і науки України, має IV рівень акредитації (сертифікат про акредитацію РД-IV № 2326510 від 03.06.2014 р.).

Місцезнаходження Подільського державного аграрно-технічного університету: вулиця Шевченка, 13, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька область, Україна, 32300. Тел. (03849) 6-83-16, факс (03849) 2-52-92; E-mail: main.pdatu@edu.ua.

Вид діяльності ПДАТУ: надання освітніх послуг пов'язаних з одержанням вищої освіти на рівні кваліфікаційних вимог до бакалавра, спеціаліста, магістра, (у т.ч. іноземних громадян)

Комісією були перевірені основні установчі документи, що забезпечують право надання освітніх послуг з підготовки фахівців з вищою освітою в ПДАТУ, а саме:

1. Статут Подільського державного аграрно-технічного університету затверджений наказом Міністерством освіти і науки України №10 від 04 січня 2007 року.

2. Ліцензія на надання освітніх послуг ПДАТУ серія АЕ № 636463 від 10.06.2015 р.

3. Довідка про включення ПДАТУ до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) від 26.02.2015 р.

4. Виписка з єдиного державного реєстру юридичних осіб фізичних осіб-підприємців № 116102 серія АД від 30.01.2014 р.

5. Довідка про внесення до Державного реєстру вищих навчальних закладів України, реєстраційний № 20173759 від 26.02.2015 р.

6. Сертифікат про акредитацію ПДАТУ серія РД-IV №2326510 від 8 липня 2014р.

7. Наказ МОН про закріплення державного майна № 911 від 23. 06. 2017р.

8. Сертифікат про акредитацію спеціальності серія НД-II №2326082 від 29.03.2013р.

Установчі документи ПДАТУ представлені у повному обсязі.

Очолює ПДАТУ ректор – *Іванишин Володимир Васильович*, доктор економічних наук, професор. Є відомим фахівцем в галузі науково-теоретичного обґрунтування і розробок з економіки та управління народним господарством. На посаді ректора працює з 2014 р.

Подільський державний аграрно-технічний університет функціонує з 1919 року після відкриття сільськогосподарського факультету при Кам'янець-Подільському державному українському університеті (закон про відкриття факультету видано урядом Української народної республіки 1 квітня 1919 р.). Факультет вперше на Правобережній Україні розпочав підготовку фахівців з вищою агрономічною освітою для села. 26 лютого 1921 року на базі

колишнього факультету було створено Кам'янець-Подільський сільськогосподарський інститут.

У 1930 році на базі Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту створено інститут технічних культур, який існував до 1933 року, і зоотехнічний інститут, який функціонував до 1935 року.

У 1954 році діяльність Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту була відновлена (розпорядження Ради Міністрів СРСР від 26 жовтня 1954 р., постанова ЦК КПУ та Ради Міністрів УРСР №1729 від 30 жовтня 1954 р.).

Постановою Кабінету Міністрів України за № 876 від 2 листопада 1995 року на базі інституту створено Подільську державну аграрно-технічну академію.

У 2004 році розпорядженням Кабінету Міністрів України (№ 472-р від 13 липня 2004 року) Подільську державну аграрно-технічну академію реорганізовано у Подільський державний аграрно-технічний університет.

На сьогоднішній день до складу ПДАТУ входять 5 факультетів: факультет агротехнологій і природокористування, інженерно-технічний факультет, економічний факультет, факультет ветеринарної медицини і технологій у тваринництві, Інститут післядипломної освіти та дорадництва, 5 коледжів і 2 технікуми в Хмельницькій, Чернівецькій, Тернопільській і Івано-Франківській областях (коледж Подільського ДАТУ, Бучацький коледж, Новоушицький коледж, Шепетівський коледж, Снятинський коледж Кіцманський технікум, Хотинський технікум), науково-дослідний інститут круп'яних культур ім. О.С. Алексєєвої, науково-виробничий центр «Поділля», п'ять проблемних науково-дослідних лабораторій, ботанічний сад, дослідне поле, ветеринарна клініка, навчальна ферма, навчально-науковий плодовий сад, тепличний блок, філії кафедр на виробництві.

Сьогодні університет готує фахівців для аграрної галузі за 18 спеціальностями ступеня «бакалавр» та за 16 спеціальностями – за освітнім ступенем «магістр», а також готує свої науково-педагогічні кадри через аспірантуру – 5 спеціальностей і докторантуру – 2 спеціальності. Функціонують 2 спеціалізовані вчені ради з захисту кандидатських та докторських дисертацій.

Науково-педагогічні працівники університету працюють у понад 10 спеціалізованих вчених радах інших наукових і навчально-наукових установ України.

На 28 кафедрах, з яких 16 кафедр є випусковими, за всіма формами навчаються 3478 студентів, у тому числі 2008 студентів – на денній, 1470 студентів – на заочній формах навчання.

У навчальному процесі приймають участь 293 викладачі, серед яких – 26 докторів наук, професорів та 181 кандидат наук, доцентів, що складає 70,7% від загальної кількості науково-педагогічних працівників, у тому числі член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, 5 академіків міжнародних та галузевих академій, 5 Заслужених працівників освіти України, 5 Заслужених діячів науки і техніки України, 25 відмінників освіти України, 40 відмінників аграрної освіти і науки України.

В організації навчального процесу Університет орієнтується на новітні технології навчання, комп'ютеризацію навчального процесу та на реалізацію власних програм безперервної підготовки (професійної, економічної, комп'ютерної та ін.)

У ПДАТУ підготовка фахівців освітнього рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» здійснюється з 2003 року відповідно до ліцензії (серія АЕ № 636463 від 10.06.2015 р.) на випусковій кафедрі – «Екології і збалансованого природокористування» факультету агротехнологій і природокористування.

Для підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» у 2003 році створено випускню кафедру - моніторингу навколишнього середовища та збалансованого природокористування, 2008 році було створено другу випускову кафедру за даним напрямом підготовки – екології і захисту рослин, які у 2014 році реорганізовано в кафедру «Екології і

збалансованого природокористування» яку очолив доктор сільськогосподарських наук, професор Бахмат О.М.

Навчальний процес на випусковій кафедрі забезпечують 9 науково-педагогічних працівників. З них: докторів наук, професорів – 3 (33,3%); доцентів, кандидатів наук – 6 (66,7%).

За останні 5 років її співробітниками захищено 2 докторських та 1 кандидатську дисертації.

Всі викладачі кафедр мають базову освіту, відповідну до дисциплін, що викладають. Більшість викладачів мають значний педагогічний стаж та досвід роботи на виробництві і в науково-дослідних установах. Викладачі кафедр постійно працюють над підвищенням рівня кваліфікації, покращенням якості викладання, займаються методичною та науковою роботою.

Ліцензований обсяг підготовки фахівців бакалаврів наведено в табл. 1

Таблиця 1.

Структура підготовки фахівців бакалаврів

№ з/п	Види освітньої діяльності	Ліцензований обсяг	
		Денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Підготовка фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня: Бакалавр 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»	50	30

Висновок. Перевіривши наявність та достовірність документів, що забезпечують правові основи діяльності, експертна комісія зазначає, що Подільський державний аграрно-технічний університет має всі оригінали основних засновницьких документів, що відповідають вимогам акредитації; юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності за напрямом підготовки та спеціальністю, що акредитується. Університет має в наявності усі нормативно-правові документи, необхідні для здійснення освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою «бакалаврів» напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування».

2. Формування контингенту студентів

Відповідно до проведеного аналізу діяльності ПДАТУ та випускової кафедри «Екології і збалансованого природокористування» з питань організації, планування і формування контингенту студентів, а також виконання умов ліцензування щодо обсягів прийому, комісія встановила, що основними організаційними формами профорієнтаційної роботи є:

- відбір абітурієнтів до ПДАТУ через розгалужену мережу базових середніх шкіл, ліцеїв, гімназій, коледжів, технікумів;
- проведення профорієнтаційної роботи в університеті, зокрема на випускових кафедрах, зі створенням робочих груп, які виїжджають в райони Хмельницької та суміжних областей;
- розробка рекламно-інформаційних брошур, листівок та мультимедійних презентацій;
- інформація щодо правил прийому в університет, яка доводиться до населення через засоби масової інформації та за допомогою сайту www.pdatu@edu.ua;
- вивчення потреб підприємств, установ, організацій в фахівцях-екологах при особистих контактах з їх керівниками (НПП «Подільські Товтри», ПАТ «Подільський цемент», державних екологічних підприємств та ін.);

– підтримання постійних контактів з керівниками вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації, що здійснюють підготовку студентів за спорідненими спеціальностями. Молодші спеціалісти, які закінчили технікуми та коледжі за спорідненими спеціальностями, можуть навчатися за скороченим терміном;

– укладання угод про співпрацю із загальноосвітніми школами, ліцеями, гімназіями, коледжами, технікумами при проведенні профорієнтаційної роботи (у поточному році укладено 4 угоди про співпрацю).

Важливим елементом профорієнтаційної роботи по залученню абітурієнтів є проведення «Днів відкритих дверей» у ПДАТУ, на які запрошуються випускники шкіл, технікумів, училищ, робітнича молодь, батьки абітурієнтів та всі бажаючі.

Показники формування і динаміка змін контингенту студентів «бакалаврів» напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» наведені в таблиці 2.

Ліцензований обсяг прийому студентів за освітнім рівнем «бакалавр» за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» виконувався протягом вказаного періоду і складає 7-14%.

При цьому цей показник за денною формою навчання становить 10-14%, а за заочною – 7-17%

Конкурс абітурієнтів на місце державного замовлення у 2017 році становив 22,3 особи за денною та 4 особи за заочною формою навчання.

Державне замовлення на підготовку фахівців за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» виконується в повному обсязі.

Подільський державний аграрно-технічний університет є провідним навчальним закладом IV рівня акредитації, який веде підготовку фахівців за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» для частини Центрального регіону України, зокрема, Хмельницької, Вінницької, Тернопільської областей.

Висока потреба у фахівцях напряму підготовки «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» та спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища» обумовлена функціонуванням на Хмельниччині підприємств різних галузей переробної промисловості. На цих підприємствах виникає потреба в екологах, які знайомі з технологіями видобутку та збагачення корисних копалин та здатні впроваджувати природоохоронні технології, спрямовані на зниження негативного впливу гірничих підприємств на стан об'єктів довкілля та здоров'я населення. Крім того, випускники кафедри можуть працювати в структурних підрозділах Міністерства екології та природних ресурсів України, у відділах охорони природи органів місцевого самоврядування та ін.

Таблиця 2

**Показники формування контингенту студентів
за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та
збалансоване природокористування»**

№ з/п	Показник	2015 рік	2016 рік	2017 рік
1.	Ліцензований обсяг підготовки:			
	- денна форма навчання	50	50	50
	- заочна форма навчання	30	30	30
2.	Прийнято на навчання, всього (осіб)	10	7	7
	- денна форма / в тому числі за держзамовленням	5/4	7/2	5/3
	- заочна форма / в тому числі за держзамовленням	5/3	-/-	2/2

	- таких, які пройшли довгострокову підготовку і профорієнтацію	5	5	3
	- зарахованих на пільгових умовах	-	-	-
3.	Подано заяв:			
	- за денною формою навчання	69	59	67
	- за заочною формою навчання	5	5	8
4.	Конкурс абітурієнтів на місця державного замовлення:			
	- за денною формою навчання	17,25	29,5	22,3
	- за заочною формою навчання	1,7	-	4,0

Висновок. Прийом студентів на навчання за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» відповідає потребам регіону, а організація, планування та формування контингенту студентів здійснюється без порушень відповідно до чинного законодавства. На рівні випускової кафедри проводиться активна профорієнтаційна робота. Показники прийому не перевищують встановлених ліцензованих обсягів. Ліцензований обсяг підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» виконується не повністю, але кафедра докладає достатньо зусиль для розв'язання об'єктивних та суб'єктивних проблем формування контингенту студентів. З урахуванням перспектив розвитку кафедри, комісія пропонує погодити запропонований ПДАТУ ліцензований обсяг: з підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» – з ліцензованим обсягом 35 осіб денної, 20 осіб заочної форми навчання.

3. Зміст підготовки фахівців

Університет має Концепцію освітньої, наукової й інноваційної діяльності, затверджену Вченою радою та погоджену з Хмельницькою обласною державною адміністрацією. Концепція відповідає ідеям національної Доктрини розвитку освіти, Державної національної програми «Освіта» («Україна ХХІ століття»), Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про основи державної політики в сферах науки і науково-технічної діяльності», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями науки і техніки», вимогам Болонської декларації та містить пріоритетні напрями розвитку, мету, завдання та принципи діяльності університету, шляхи досягнення поставлених завдань та перспективи розвитку.

Навчально-методичне забезпечення всіх дисциплін і видів робіт випускової кафедри та інших кафедр ПДАТУ з підготовки бакалаврів включає: державні стандарти освіти; навчальні плани; навчальні програми з усіх нормативних і вибіркового навчальних дисциплін; програми практик; підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали до семінарських, практичних і лабораторних занять; індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів з навчальних дисциплін; контрольні завдання до семінарських, практичних і лабораторних занять; контрольні роботи з навчальних дисциплін для перевірки рівня залишкових знань студентів; комплекти тестів; методичні матеріали для студентів з питань самостійного опрацювання фахової літератури, проведення державного іспиту, написання курсових і дипломних робіт.

Матеріали фахових видань екологічного спрямування, навчально-методичні розробки кафедр університету, а також література, яка розміщена у внутрішній комп'ютерній мережі університету і мережі Internet, можуть використовуватися студентами під час самостійної роботи.

Варіативні частини освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) та освітньо-

професійної програми підготовки (ОПП) для освітнього рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» розроблені випусковою кафедрою, обговорені Вченими радами факультету агротехнологій і природокористування та ПДАТУ, затверджені наказом ректора університету №340 с/1 від 30 березня 2012 року.

Зміст навчання повністю відповідає проекту відповідного галузевого стандарту вищої освіти України.

Розроблений та затверджений ректором університету навчальний план підготовки бакалаврів з терміном навчання 3 роки 10 місяців (7200 годин/240 кредитів) складений у відповідності з освітньо-професійною програмою за типовою формою, визначеною МОН України.

На основі навчального плану розробляються робочі навчальні плани, які щорічно переглядаються, уточнюються та узгоджуються. На кожен дисципліну навчального плану розроблені робочі навчальні програми, зміст яких узгоджений з попередніми дисциплінами і наступними курсами.

Навчальний план і навчальні програми систематично удосконалюються на базі виконання науково-дослідних робіт, аналізу патентно-інформаційних джерел і досягнень виробництва.

Характеристика змісту освіти, місце в структурно-логічній схемі підготовки і вимог до знань та умінь з кожної дисципліни відображені в навчальній програмі. Навчальні програми нормативних дисциплін складаються з урахуванням змістових модулів відповідних ОПП СВОУ. Навчальні програми вибіркової дисципліни розробляються ПДАТУ і затверджуються після їх обговорення на засіданні відповідної кафедри та схвалення навчально-методичною комісією і Вченою радою факультету агротехнологій і природокористування.

Рівень організації навчального процесу на випусковій кафедрі відповідає вимогам акредитації. Графік навчального процесу на навчальний рік та розклад занять на семестр виконуються. Зміст графіку навчального процесу відповідає навчальному плану.

Навчальним планом підготовки бакалаврів передбачені навчальні та виробнича практика, які повністю забезпечені відповідними методичними розробками.

Висновок. Експертна комісія зазначає, що навчальний процес за напрямом підготовки за напрямом 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», а також відповідна їй спеціальність 101 «Екологія», повністю забезпечені документацією, передбаченою стандартами освіти: освітньо-кваліфікаційними характеристиками, освітньо-професійними програмами, засобами діагностики якості вищої освіти, робочими навчальними планами, навчальними та робочими програмами навчальних дисциплін.

Перевірка робочих навчальних планів показала, що в навчанні забезпечується структурно-логічна послідовність викладання дисциплін. Навчальний план виконується на 100%. У навчальних планах співвідношення навчального часу між циклами підготовки, а також зміст підготовки відповідає державним вимогам та потребам ринку праці.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення навчального процесу

Основою організації навчально-методичного процесу в університеті є навчальний план підготовки фахівців за напрямом підготовки і спеціальністю, та розроблені на його основі робочі навчальні плани. Розподіл навчального навантаження між викладачами проводиться завідувачем випускової кафедри з урахуванням їх професійної та наукової підготовки, досвіду науково-педагогічної роботи згідно нормативних положень Міністерства освіти і науки України. Максимальне навчальне навантаження на штатну одиницю не перевищує 600 годин.

Діяльність професорсько-викладацького складу випускової кафедри планується в індивідуальному плані роботи викладача, який включає всі види робіт та відповідає вимогам нормування навчального часу визначеного Міністерством освіти і науки України. Індивідуальний план роботи викладача розробляється і затверджується на засіданнях кафедри до початку навчального року. На завідувача кафедри покладено контроль за поточним виконанням індивідуальних планів, який здійснюється регулярно. За підсумками навчального року на засіданнях кафедри заслуховуються звіти викладачів про виконання індивідуального плану роботи.

Згідно із Законом України «Про вищу освіту» та Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 року № 1187 про затвердження нових Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти університетом розроблені освітні (освітньо-професійні) програми підготовки бакалаврів та магістрів відповідно до переліку – 2015р

Навчально-методичне забезпечення кафедри направлено на підтримку навчального процесу навчально-методичними матеріалами на паперових та електронних носіях, підручниками і навчальними посібниками, періодичними виданнями за профілем підготовки студентів, доступом до електронних ресурсів (в тому числі через мережу Internet), сучасними персональними комп'ютерами, мультимедійними засобами та новітнім програмним забезпеченням.

В наявності є затверджені та узгоджені в установленому порядку освітньо-кваліфікаційна характеристика бакалаврів напряму 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» (в тому числі варіативна компонента), освітньо-професійні програми підготовки бакалаврів (в тому числі варіативна компонента), навчальні плани підготовки бакалаврів, засоби діагностики якості вищої освіти.

Для проходження виробничої практики та участі студентів у науково-дослідній роботі використовуються матеріально-технічні бази таких підприємств: НПП «Подільські Товтри», Ботанічний сад Подільського державного аграрно-технічного університету, Лабораторія інструментального контролю стану навколишнього середовища Державної екологічної інспекції в Хмельницькій області, Хмельницький обласний центр «Облдержродючість», Хмельницька філія ДУ «Інститут охорони ґрунтів України, ПАТ «Подільський цемент», Державна екологічна інспекція в Хмельницькій області, ПП «Леон-Агро 2011» Кам'янець-Подільського району, Хмельницької області, ТЗОВ «Козацька долина-2006» Дунаєвського району, Хмельницької області, ТОВ НВА «Перлина Поділля», Білогірського району, Хмельницької області та ін..

Підвищення кваліфікації працівників здійснюється на підставі договорів, що укладаються між закладом-замовником та закладом-виконавцем. Навчання працівників здійснюється за наступними видами: довгострокове підвищення кваліфікації та короткострокове підвищення кваліфікації (семінари, семінари-практикуми, семінари-наради, семінари-тренінги, вебінари, «круглі столи» тощо). Навчання працівників здійснюється відповідно до затвердженого керівником закладу-замовника плану-графіка за денною, заочною та дистанційною формами навчання.

Експертна комісія встановила наявність робочого навчального плану, графіку навчального процесу, розкладу занять. Всі дисципліни навчального плану мають в наявності робочі програми, які містять мету та завдання курсу, перелік знань та умінь, тематичний план, зміст курсу за темами, теми практичних, семінарських, лабораторних занять, регламент самостійної роботи студентів, перелік контрольних запитань, анотацію курсу, критерії оцінок, перелік рекомендованої літератури.

Комісія перевірила методичні комплекси до кожної дисципліни: методичні матеріали щодо проведення лабораторних і практичних робіт, тематику та методичні вказівки для виконання курсових робіт, навчальні та контрольні завдання, роздатковий матеріал з навчальних дисциплін, пакети комплексних контрольних робіт, екзаменаційні білети, методичні матеріали для самостійної роботи студентів.

Нормативна форма державної атестації випускників-бакалаврів за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» проводиться у формі комплексного державного іспиту.

Підготовка до складання Комплексного державного іспиту на факультеті агротехнологій і природокористування Подільського державного аграрно-технічного університету за освітнім рівнем «бакалавр» напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» здійснювалась відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Положення про державну атестацію студентів Подільського державного аграрно-технічного університету», схваленого вченою радою ПДАТУ (протокол №10 від 29 травня 2014 року) зі змінами, внесеними наказом ректора №185 від 17 серпня 2015 року для проведення державних екзаменів і захисту дипломних робіт (проектів) у 2017 році.

Співробітниками випускової кафедри екології та збалансованого природокористування протягом останніх 5 років видано 4 навчальні посібники, які мають гриф Міністерства освіти і науки України або Міністерства аграрної політики та продовольства України:

Крім того, співробітниками випускової кафедри підготовлено 26 навчальних посібників та монографій, які використовуються в навчальному процесі:

Експертна комісія ознайомила з пакетом документів стосовно стану виховної роботи в університеті (концепція про організацію виховної роботи в ПДАТУ, плани виховної роботи, плани культурно-масових заходів на базі університету). В ПДАТУ постійно діє інститут кураторів, що впроваджує в студентське середовище громадянський світогляд та активну життєву позицію студентів – майбутніх молодих спеціалістів та керівників.

Наукове студентське товариство, тематичні гуртки та секції дозволяють цілеспрямованим студентам розкрити свої таланти шляхом застосування отриманих під час навчання в університеті знань на міжнародних конференціях, стажуванні в межах України та за кордоном. Студентська газета, клуби, комітети і профспілка дають можливість проявити себе не лише в науковому, але і в соціальному житті університету.

Студентське самоврядування в університеті є тим підґрунтям, на якому майбутні спеціалісти набувають організаторських навичок. Студентське самоврядування – це ініціативна, самостійна, відповідальна спільна діяльність небайдужих до власної долі студентів, спрямована на вирішення будь-яких питань їх життєдіяльності: від організації свят в тій формі, яка самим цікава; до визначення і контролю за розподілом стипендій, порядку заселення (і виселення) гуртожитків, узгодження учбового розкладу і т.д. Діяльність студентського самоврядування відповідає чинному законодавству України, нормативній базі Міністерства освіти і науки України, Статуту та іншими нормативними документами ПДАТУ.

Подільський державний аграрно-технічний університет має упорядковану систему студентського самоврядування, реалізовану через молодіжний студентський парламент, який об'єднує представників п'яти факультетів.

На конференції трудового колективу за поданням конференції молодіжного студентського парламенту членами вченої ради ПДАТУ обрано 7 членів студентського парламенту, що становить 10% від загальної кількості членів ради.

Комісія відзначає, що випускова кафедра, а також факультет агротехнологій і природокористування постійно надає методичну допомогу студентам по вирішенню проблем їх самоврядування.

Висновок.

Експертна комісія відзначає, що навчально-методичне забезпечення дисциплін навчального плану є достатнім і забезпечує належний рівень підготовки студентів освітнього рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування». Нормативні та вибіркові дисципліни повною мірою забезпечені підручниками і навчальними посібниками, в тому числі підготовленими викладачами ПДАТУ. Графік навчального процесу на навчальний рік та

розклад занять на семестр виконуються у повному обсязі. Наявність методичного забезпечення дисциплін навчального плану складає 100 %. На належному рівні проводиться виховна робота зі студентами.

5. Кадрове забезпечення навчально-виховного процесу

У підготовці студентів напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» задіяний професорсько-викладацький склад 12 кафедр ПДАТУ: «Екології і збалансованого природокористування», «Соціально-гуманітарних дисциплін», «Професійної освіти», «Охорони праці та фізичного виховання», «Фізики і загальнотехнічних дисциплін», «Математичних дисциплін і моделювання», «Землеробства, ґрунтознавства і захисту рослин», «Інформаційних технологій», «Екології і збалансованого природокористування», «Агрохімії, хімії і загально-біологічних дисциплін», «Економіки, підприємництва, торгівлі та біржової діяльності», «Геодезії та картографії», «Садівництва, овочівництва і садово-паркового господарства».

90% (блок 1) та 92,2% (блок 2) професорсько-викладацького складу, що забезпечує викладання навчальних дисциплін напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» має науковий ступінь та вчене звання. При цьому, докторами наук і доцентами, що прирівняні до них викладається 23,2% та 21,9% відповідно лекційних годин: з них 11,5% дисциплін циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки, 17% лекційних годин дисциплін циклу природничо-наукової підготовки та 71,5% дисциплін циклу професійної та практичної підготовки, всі з яких 100% - забезпечені науково-педагогічними працівниками, що працюють на постійній основі. Середній вік професорсько-викладацького складу складає 47,0 років.

Загальна частка викладачів, які пройшли підвищення кваліфікації за останні 5 років, становить 100%.

Фахова підготовка студентів здійснюється на випусковій кафедрі – екології і збалансованого природокористування. Професорсько-викладацький склад випускової кафедри забезпечує викладання 36 дисциплін навчального плану підготовки студентів освітнього рівня «бакалавр».

Комісія перевірила книгу наказів з кадрових питань (особового складу) та основної діяльності, особові справи науково-педагогічних працівників, оригінали трудових книжок, звіти про виконання учбового навантаження, протоколи вченої ради, дипломи про вищу освіту, атестати доцентів, професорів, дипломи кандидатів наук, докторів наук та свідоцтва про підвищення кваліфікації. Документи відповідають вимогам акредитації.

На випусковій кафедрі розроблений кадровий паспорт, в якому наведено характеристику науково-педагогічного персоналу, а також найближчий та перспективний резерви заміщення посад, що дозволяє будувати роботу на плановій основі. Кафедрі повністю укомплектовано педагогічними кадрами з досвідом науково-дослідної та педагогічної роботи відповідно до фактичного навчального навантаження. Базова освіта та спрямованість наукової роботи всіх викладачів відповідає профілю дисциплін, що викладаються.

В складі випускової кафедри – екології і збалансованого природокористування 9 науково-педагогічних працівників, з яких 9 – працюють на постійній основі, з них: професорів, докторів сільськогосподарських наук – 3 (Бахмат О.М., Овчарук О.В., Чинчик О.С.); доцентів, кандидатів наук – 6 (Плахтій Д.П., Степась А.В., Шелудченко Л.С., Трач С.В., Бабій Я.В., Дорошенко О.Л.).

Кафедрі екології і збалансованого природокористування очолює *Бахмат Олег Миколайович*, доктор сільськогосподарських наук (спеціальність 06.01.09-рослинництво), професор кафедри. В ПДАТУ працює з 1997, із 2008р. – завідувач кафедри екології і захисту рослин а з 2014р. і по теперішній час обіймає посаду завідувача кафедри екології і збалансованого природокористування. Бахмат Олег Миколайович – є автором 5 підручників і навчальних посібників (у тому числі, 1 – з грифом Міністерства освіти та науки України), 4

монографій і ряду наукових та навчально-методичних праць за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

Професорсько-викладацький склад кафедр забезпечує сучасні умови навчання і дослідницької роботи студентів.

За останні п'ять років співробітниками випускових кафедр захищено 2 докторських (Овчарук О.В, Чинчик О.С.) та 1 кандидатську дисертацію на здобуття вченого ступеня кандидата наук Дорошенко О.Л.

Проходять підготовку в докторантурі доценти Бабій Я.В. та Трач С.В.

Викладацький персонал випускової кафедри бере участь у методичних конференціях і семінарах, що спрямовані на вдосконалення змісту професійної підготовки фахівців, впровадження сучасних форм та методів навчання. З цією метою на кафедрі організована робота навчально-методичного та науково-методичного семінарів, на яких розглядаються сучасні проблеми методики викладання землевпорядних дисциплін, методології наукових досліджень та шляхи їх розв'язання. Крім того, викладачі після проходження стажування організовують семінар науково-педагогічних працівників, на якому розкривають нові методи викладання та наукових досліджень установ, де вони проходили стажування.

Рівень навчально-методичного забезпечення дисциплін та укомплектованість професорсько-викладацького складу регулярно аналізується на засіданнях методичної комісії та засіданнях кафедр.

Викладачі випускових кафедр беруть участь у всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях і семінарах, активно публікують результати власних наукових досліджень (щороку видається 30-40 наукових статей у тематичних фахових журналах, збірниках). Щорічно випусковою кафедрою проводиться Всеукраїнська студентська конференція «Наука. Молодь. Земля. Сталий розвиток».

Якісні показники викладацького складу є результатом реалізації стратегії університету та інституту агротехнологій і природокористування, спрямованої на формування колективу високопрофесійних фахівців, які володіють теоретико-практичними знаннями у сфері викладання екологічних дисциплін навчального плану, займаються науково-дослідною роботою та постійно працюють над підвищенням науково-педагогічної кваліфікації.

Кадрове забезпечення навчального процесу ведеться шляхом підготовки викладацького складу через самостійну роботу над дисертаційними дослідженнями, а також залучення до викладацької роботи висококваліфікованих фахівців, які мають наукові звання та ступені.

Підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу випускової кафедри сплановано в напрямку розширення та поглиблення знань зі спеціальності. Підвищення кваліфікації кожного викладача проводиться не рідше одного разу на 5 років. Викладачі регулярно підвищують свою кваліфікацію через виконання наукових досліджень, участь в наукових конференціях та семінарах, стажування в НДІ і ВНЗ України. Результати підвищення кваліфікації використовуються у навчальному процесі на лекційних та лабораторно-практичних заняттях, в рамках курсового і дипломного проектування, при організації виховної роботи.

Висновок. Кадровий склад випускової кафедри екології і збалансованого природокористування ПДАТУ збалансований, є доктори та кандидати технічних і сільськогосподарських наук. Кафедрі екології і збалансованого природокористування очолює Бахмат Олег Миколайович, доктор сільськогосподарських наук, професор. Якісний склад науково педагогічного персоналу здійснює ефективну підготовку фахівців освітнього рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» і відповідає критеріям та вимогам щодо акредитації за заявленим рівнем.

6. Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення навчального процесу

Формування матеріально-технічної бази ПДАТУ базується на принципі необхідної достатності та випереджуючого засвоєння. В університеті створено сучасну матеріально-технічну базу, яка дозволяє організувати на високому рівні не тільки навчальний процес, але й створити комфортні умови студентам для побуту, відпочинку та занять фізичною культурою.

ПДАТУ має на балансі 51 будівлю та споруду загальною площею 64,4697 тис. м², з яких близько 27824,5 тис. м² використовуються в навчальному процесі. Площа приміщень на одного студента денної форми навчання сягає 18,6 м².

Найвні приміщення (навчальні, навчально-виробничі, побутові, спортивні та інші) університету відповідають санітарним нормам і правилам, державним будівельним нормам України ДБН В 2-3-97. Система контролю за дотриманням вимог техніки безпеки, виробничої санітарії та протипожежної безпеки відповідає чинним вимогам. Випадків порушень техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки та травмування не зафіксовано.

Всі кафедри факультету агротехнологій і природокористування мають належну матеріально-технічну базу для організації навчального процесу.

При підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» використовується матеріально-технічна база: науково-виробничий центр «Поділля» (153 га); лабораторія «Навчально-науковий сад» (площа – 14 га); навчально-наукова лабораторія «Ботанічний сад» (площа – 17,5 га); науково-дослідний інститут круп'яних культур ім. О.С. Алексєєвої; проблемна науково-дослідна лабораторія насінництва польових культур; проблемна лабораторія з обробітку ґрунту; тепличний комплекс (150 м² закритого ґрунту); центральний міні геополігон (територія університету, площа – 2,5 га); навчальний геополігон (територія навчально-дослідного господарства «Поділля», площа – 22 га); начальний геополігон «Смотрич» (с. Смотрич Колибаївської сільської ради Кам'янець-Подільського району Хмельницької області, площа – 126,3 га).

На випусковій кафедрі екології та збалансованого природокористування, для проведення науково-дослідної роботи та навчальних практик студентів напряму підготовки – 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування», функціонують наступні навчально-наукові лабораторії:

- навчально-наукова лабораторія метеорології, кліматології і гідрології;
- навчально-наукова лабораторія моніторингу довкілля;
- навчально-наукова лабораторія моделювання та прогнозування довкілля;
- лабораторія сільськогосподарської екології
- лабораторія охорони довкілля

З урахуванням усіх приміщень університету, в яких ведеться навчально-виховний процес, навчальна площа, що припадає на одного студента по університету, складає 19,6 кв. м

На базі відділу інструментально-лабораторного контролю Державної екологічної інспекції в Хмельницькій області створена філія кафедри екології та збалансованого природокористування, що дозволяє активно використовувати інструментально-лабораторний потенціал відділу у навчальному процесі підготовки фахівців даної спеціальності.

Навчально-наукові лабораторії кафедри екології та збалансованого природокористування обладнані сучасною комп'ютерною технікою в кількості, яка дозволяє здійснювати повноцінний навчальний процес підготовки фахівців усіх освітніх рівнів в заявленому ліцензованому обсязі їх прийому.

На факультеті агротехнологій і природокористування функціонує 6 комп'ютерних класів, в яких нараховується 76 ПЕОМ з відповідним програмним забезпеченням. Існує підключення до мережі Internet. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів складає 14,4.

Кабінет дипломного проектування кафедри екології і збалансованого природокористування обладнаний сучасною комп'ютерною технікою і мультимедійними засобами в кількості, яка дозволяє здійснювати повноцінний навчальний процес підготовки фахівців-екологів в заявленому ліцензованому обсязі їх прийому.

Наукова бібліотека Подільського державного аграрно-технічного університету створена у 1955 році. Загальна площа бібліотеки складає 1004,3м² (тому числі читальні зали – 382,4 м²), площа книгосховищ - 800м². В бібліотеці 2 читальних зали - читальні зали спеціальної літератури, читальний зал суспільних наук в яких 320 читацьких місць. В структурі бібліотеки: відділ комплектування та обробки, довідково-інформаційний відділ, відділи обслуговування, абонемент навчальної літератури, абонемент художньої літератури, абонемент наукової літератури, архів, фонд рідкісної і цінної книги та обмінно-резервний фонд. Така структура бібліотеки повністю відповідає запитам студентів всіх напрямів і спеціальностей, за якими здійснюється їх підготовка в університеті.

Наявні у бібліотеці підручники і посібники дозволяють забезпечити повноцінний навчальний процес за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування».

Паралельно з цим проводиться робота по розширенню локальної мережі університету і включення до неї всіх адміністративних одиниць (кафедр). Локальна мережа бібліотечного корпусу об'єднує всі наявні на сьогоднішній день комп'ютери кафедр .

Одночасно з технічним оснащенням бібліотеки проводиться оновлення її інформаційного забезпечення. Створюється база даних по наявній літературі. Переводиться в електронний варіант фонд літератури з 2003 року видання, нові надходження, наукові праці співробітників університету, бібліографічний покажчик науковців університету. Таким чином, прискорюється пошук необхідної інформації і її обробка у відповідності до запитів.

Комп'ютерні класи читальних залів надають змогу студентам оформляти контрольні, курсові та дипломні роботи не виносячи підручників, книг, наукових праць, програм, періодичних видань з бібліотеки. Це позитивно впливає на збереженість бібліотечного фонду. Також студенти, як власне і викладачі приєднаних до локальної мережі кафедр, мають змогу дізнатись яка нова література надійшла до бібліотеки.

Кафедри створюють електронні версії лекцій, завдань для лабораторних та практичних занять, самостійної і індивідуальної роботи студентів, з якими вони можуть ознайомитися в бібліотеці.

Також в університеті широко застосовується безкоштовне програмне забезпечення: Open Office, Moodle, GIMP, Irfan View, Avira Antivir Personal та багато іншого. З метою економії коштів ведеться планомірний відбір безкоштовних та умовно-безкоштовних програм для використання в навчальному процесі та офісній роботі. Частина комп'ютерів працює під Freeware операційними системами Linux різних модифікацій.

Для забезпечення самостійної роботи студентів у позаурочний час створені 4 комп'ютерних класи у гуртожитках.

Обладнано комп'ютерами два читальних зали (по 10 ПЕОМ в кожному) з можливістю прямого підключення до мережі Інтернет у тому числі в режимі WiFi. Читальні зали зв'язані з відділом комплектації бібліотеки, що при встановленні відповідного програмного забезпечення надасть можливість читачам проводити пошук і замовлення літератури з будь-якого комп'ютера в мережі, автоматизує процеси видачі і повернення літератури, ведення статистики.

Накопичується електронна база даних бібліографічних описів книжкового фонду за допомогою спрощеної версії бібліотечної програми «Ірбіс». Проводиться робота по наповненню читальних залів і комп'ютерних класів у гуртожитках електронними конспектами лекцій, підручниками, методичними вказівками.

Створюються навчальні курси для дистанційної освіти, розробляються електронні навчально-методичні комплекси, які включають електронні підручники, практикуми, демонстраційні матеріали, розрахункові та тестові програми.

В навчальному процесі підготовки фахівців освітнього рівня бакалавр за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» випускною кафедрою використовуються крім традиційних, наступні прикладні пакети розробленого та адаптованого програмного забезпечення:

1. Програма багатопараметричної оцінки стану екосистем за допомогою функції

”бажаності”.

2. Програма для побудови фракталів Жуліа та Мандельброта ”FRACTALS”.
3. Delta Digitals;
4. AutoCad Map 3D;
5. QGIS – ГІС;

Одним із пріоритетних напрямків роботи колективу та ректорату є розвиток соціальної сфери, створення нормальних умов для праці та навчання.

В університеті для послуг студентів створена відповідна соціальна інфраструктура: 3 гуртожитки з загальною житловою площею близько 17,7 тис. м² (забезпеченість гуртожитками складає 100 %), студентська їдальня і 5 буфетів в навчальних корпусах, актові зали, стадіон і 3 спортивні зали, спортивні майданчики поблизу гуртожитків тощо.

Для зміцнення здоров'я та формування здорового способу життя, підвищення спортивної майстерності студентів в університеті постійно проводяться масові спортивно-оздоровчі заходи серед студентів інститутів і факультетів в рамках щорічної студентської спартакіади.

В університеті створені належні умови для занять фізкультурою і спортом: це спортивні кімнати з тренажерами для індивідуальних занять фізичними вправами у гуртожитках № 1 і № 3, стадіон і 3 спортивних зали, спортивні майданчики поблизу гуртожитків тощо. В університеті працюють спортивні секції з 10 видів спорту. Постійно проводяться студентські змагання з різних видів спорту: футболу, баскетболу, волейболу, важкої атлетики, пауерліфтингу, армспорту, легкої атлетики, шахів, тенісу, гирьового спорту та ін.

Висновок. Експертна комісія зазначає, що рівень матеріально-технічного забезпечення відповідає нормативним вимогам щодо підготовки «бакалавр» напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» та відповідної їй спеціальності 101 «Екологія». Навчальні приміщення ПДАТУ відповідають санітарним та будівельним нормам, а також нормативним документам, що регламентують порядок проведення освітньої діяльності. Університет має необхідну соціально-культурну інфраструктуру, що сприяє формуванню соціально відповідальних і культурних особистостей.

7. Науково-дослідна діяльність і міжнародні зв'язки

Наукова робота в ПДАТУ є невід'ємною складовою його освітньої діяльності і здійснюється згідно з вимогами Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність» і інших нормативних документів чинного законодавства. У галузі сільськогосподарського виробництва Подільський ДАТУ є одним із провідних наукових центрів в південно-західній частині Лісостепу України.

Основним структурним підрозділом в університеті, який здійснює контроль і керівництво науковою діяльністю є науковий відділ університету. Рішенням Вченої Ради університету прийнята наукова програма «Наука Подільського ДАТУ» на період 2015-2020 рр.. Над її практичною реалізацією працюють науковці трьох навчально-наукових інститутів, двох факультетів, науково-дослідний інститут круп'яних культур (НДІКК), 22 наукові школи і 20 наукових лабораторій.

Головні наукові напрямки випускової кафедри екології і збалансованого природокористування сформовані на основі дослідницьких робіт, які виконуються під керівництвом докторів наук, професорів Бахмата О.М., Овчарука О.В., Чинчика О.С., доцентів Шелудченко Л.С., Трача С.В., Плахтія Д.П., Бабій Я.В., Степаса А.В.

Кафедра екології і збалансованого природокористування виконує фундаментальні і прикладні наукові дослідження за наступними напрямками:

Управління техногенною ємністю територій;

- Розроблення конструкцій природно-техногенних геоекосистем з підвищеними рівнями екологічної безпеки;
- Екологічний моніторинг, обґрунтування параметрів та розробка екологічно безпечної структури автотранспортних мереж;
- Контурно-меліоративна організація територій та басейнів поверхневих водних об'єктів (водотоків);
- Обґрунтування параметрів та розроблення конструкцій лісових газо-пилізахисних смуг автодорожньої мережі;
- Дослідження впливу стану НС на організм людей різних вікових груп;
- Дослідження міграції ксенобіотиків у екосистемах різних рівнів;
- Вивчення стійкості агроценозів за різних рівнів антропогенного навантаження.

В наукових дослідженнях приймають участь всі науково-педагогічні працівники кафедри екології і збалансованого природокористування.

За результатами наукових досліджень кафедр здійснюється підготовка та захист кандидатських і докторських дисертацій, підготовка монографій, навчальних посібників, наукових статей, тез доповідей. Результати досліджень доповідаються на міжнародних, всеукраїнських та вузівських науково-практичних конференціях, а також впроваджуються в навчальний процес. Викладачами кафедри протягом останніх п'яти років опубліковано 5 монографій. За результатами досліджень щорічно публікується 30-50 статей і наукових праць.

Протягом останніх п'яти років співробітниками кафедри захищено 2 докторських та 1 кандидатська дисертація.

Співробітники кафедр приймають активну участь в організації та проведенні конференцій.

Щорічно проводиться Всеукраїнська студентська наукова конференція «Наука. Молодь. Земля. Сталій розвиток». У 2017 році в збірнику наукових праць згаданої конференції опубліковані результати наукових робіт 16 студентів-екологів.

Слід відмітити, що студенти залучаються до наукової роботи з молодших курсів під час проходження загально екологічної, ландшафтно екологічної та виробничих практик, а також при підготовці курсових робіт. Результати виконаних досліджень та зібрані матеріали стають основною частиною студентських наукових робіт.

У 2015 році студентка 3 курсу факультету агротехнологій і природокористування Подільського ДАТУ Глушак Тетяна стала лауреатом Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт «20 років аграрній реформі в Україні», який проводився Інститутом стратегічних оцінок Президентського фонду Кучми Л.Д.

Студенти Роговик Віолета, Пасека Сергій, Дубина Олена, Швець Інга отримали 2 місце у першому Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт «Молодь і прогрес у раціональному природокористуванні - 2015» (у номінації проблеми поводження з радіоактивними відходами).

Студенти Боднарчук Михайло, Монахов Ілля, Єлін Сергій отримали 4 місце у другому Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт «Молодь і прогрес у раціональному природокористуванні - 2016» ННІ Екологічної безпеки НАУ (у номінації Оцінка екологічних ризиків та екоуправління)

Призерами Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт були Валерій Чапай (2005р.), Алла Сльоз (2012р.), Сергій Солоненко (2013р.), Роман Антонюк (2014р.), Хом'юк Сергій (2016р.), Тимошук Марина (2017р.), Рак Андрій (2017р.).

Випускова кафедра підтримує зв'язки з науково-дослідними, академічними інститутами та навчальними закладами не тільки України, але й зарубіжжя (Росії, Білорусії, Молдови, Китаю, Японії, Польщі).

У 2017 році університет відвідали іноземні делегації з Китайської Народної республіки, Польщі, Молдови, Пакистану, Німеччини.

Протягом 2016-2017рр. науково-педагогічні працівники університету взяли участь у міжнародних конференціях в Польщі, Німеччині, Австрії, Румунії, Молдові, Білорусії,

Словаччині.

Висновок. Експертна комісія зазначає, що працівники кафедри інтенсивно і плідно ведуть науково-дослідницьку роботу, спрямовану на вирішення актуальних проблем в галузі екології, із широким залученням студентів та аспірантів.

Необхідно більше уваги приділити налагодженню співпраці з ведучими навчальними, науковими та виробничими організаціями України та зарубіжжя на основі прямих угод.

8. Якість підготовки і використання фахівців

З метою діагностики результатів освітньої діяльності у ПДАТУ за освітнім рівнем «бакалавр» за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» був проведений контроль залишкових знань студентів з гуманітарних, фундаментальних (природничо-наукових) та фахових дисциплін. Контроль здійснювався шляхом виконання студентами комплексних контрольних робіт (ККР) з дисциплін навчального плану підготовки. Зміст ККР відповідає вимогам, навчальним планам і програмам дисциплін.

Експертна перевірка залишкових знань студентів з дисциплін гуманітарної та соціально-економічної, математичної та природничо-наукової, професійної та практичної підготовки показала, що в університеті забезпечується необхідний рівень підготовки фахівців.

За результатами перевірки залишкових знань студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» напряму «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» (табл 8.1.) було встановлено наступні показники:

«Історія української культури»: успішність – 100 %; якісний показник – 60,0 %; середній бал – 3,6; «Метеорологія і кліматологія»: успішність – 100 %; якісний показник – 60,0 %; середній бал – 3,8; «Загальна екологія»: успішність – 100 %; якісний показник – 60,0 %; середній бал – 3,6; «Моніторинг довкілля»: успішність – 100 %; якісний показник – 62,5 %; середній бал – 3,8; «Нормування антропогенного навантаження на природне середовище»: успішність – 100 %; якісний показник – 62,5 %, середній бал – 3,6;

У виконанні ККР взяло участь 92,0% від загальної кількості студентів спеціальності.

Результати виконання ККР свідчать про те, що підготовка бакалаврів знаходиться на належному рівні та відповідає вимогам акредитації. Результати оцінки знань при самоаналізі та проведених комісією ККР знаходяться у межах існуючих нормативів.

Аналіз курсових робіт показав, що тематика, зміст, обсяг і рівень робіт відповідає існуючим вимогам. Перевірка звітів з усіх видів практик бакалаврів показала об'єктивність їх оцінки викладачами. На кафедрі є повне методичне забезпечення щодо виконання курсових робіт і проектів. Експертною комісією було перевірено 20 % курсових робіт і проектів, результати перевірки наведені в таблиці 8.2.

Таблиця 8.2.

Результати перевірки курсових робіт та проектів

Показники успішності	Оцінка викладача	Оцінка експерта	Розбіжність
<i>ОР «бакалавр» напрям підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»</i>			
<i>«Хімія з основами біогеохімії»</i>			
Середній бал	3,5	3,3	- 0,2
<i>«Загальна екологія»</i>			
Середній бал	4,75	4,5	-0,25
<i>«Моніторинг довкілля»</i>			
Середній бал	4,4	4,2	-0,2

Голова експертної комісії

О.В. Зберовський

«Моделювання і прогнозування стану довкілля»			
Середній бал	4,2	3,9	-0,3

Результати перевірки стану виконання курсових проектів і робіт свідчать про відповідність даного елемента підготовки фахівців вимогам акредитації.

Організаційно-методичне забезпечення державної атестації у вигляді методичних рекомендацій зі складання комплексного державного іспиту відповідає за своїм змістом вимогам вищої школи.

Результати державної атестації показали, що в середньому за три роки середній бал атестації за освітнім рівнем «бакалавр» склав - 4,4, абсолютна успішність становила 100 %.

Результати останньої перед акредитацією семестрової атестації показали, що середній бал успішності склав 4,2 бала, абсолютна успішність становить 100%, а якісний показник успішності – 82,8%.

Частина випускників працевлаштовуються у Південно-західному регіоні, який відрізняється широко розвинутою агропромисловою інфраструктурою, наявністю великих енергетичних тасільськогосподарських підприємств.

Випускники кафедри також працюють в природоохоронних організаціях місцевого самоврядування, в структурі МНС, у громадських організаціях екологічного спрямування тощо.

Висновок. Показники екзаменаційних сесій, що передували акредитації та порівняльні результати самоаналізу з гуманітарних та соціально-економічних, математичних та природничо-наукових, професійних та практичних дисциплін бакалаврів показують належний рівень підготовки фахівців. Вибіркова перевірка курсових робіт бакалаврів показала, що різниці між оцінюванням експертами і викладачами не виявлено. Таким чином, роботи оцінені об'єктивно згідно з критеріями оцінювання. Наведені дані свідчать, що якість підготовки і використання випускників з напрямку та спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища» відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України щодо акредитації.

Таблиця 8.1.

Експертна перевірка залишкових знань студентів напряму 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування»

№ з/п	Вид державної атестації	Курс	Група	Кількість студентів, осіб	Виконували ККР		З них одержали оцінки								Абсолютна успішність, %	Якість успішності, %	Середній бал
					осіб	%	5		4		3		2				
							осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%			
Перший бакалаврський рівень																	
3 циклу гуманітарної і соціально-економічної підготовки																	
1	Історія української культури	2	1	5	5	100	-	-	3	60,0	2	40,0	-	-	100	60,0	3,6
Всього за циклом:		x	x	5	5	100	-	-	3	60,0	2	40,0	-	-	100	60,0	3,6
3 циклу природничо – наукової підготовки																	
2	Метереологія і кліматологія	2	1	5	5	100	1	20,0	2	40,0	2	40,0	-	-	100	60,0	3,8
Всього за циклом:		x	x	5	5	100	1	20,0	2	40,0	2	40,0			100	60,0	3,8
3 циклу професійної та практичної підготовки																	
3	Загальна екологія	3	1	5	5	100	-	-	3	60,0	2	40,0	-	-	100	60,0	3,6
4	Моніторинг довкілля	4	1	10	8	80	1	12,5	4	62,5	3	25,0	-	-	100	62,5	3,8
5	Нормування антропогенного навантаження на природне середовище	4	1	10	8	80	-	-	5	62,5	3	37,5	-	-	100	62,5	3,6
Всього за циклом:		x	x	25	21	86,7	1	12,5	12	57,1	8	38,2	-	-	100	69,6	3,7
Разом за усіма циклами :		X	x	35	31	95,6	2	6,4	17	54,8	12	38,8	-	-	100	61,2	3,7

Голова експертної комісії

О.В. Зберовський

9. Показники відповідності підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія та охорона навколишнього середовища» у Подільському державному аграрно-технічному університеті акредитаційним умовам надання освітніх послуг

Критерії відповідності діяльності ПДАТУ акредитаційним умовам надання освітніх послуг за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» наведені у порівняльних таблицях відповідності наявних умов провадження освітньої діяльності вимогам акредитації (додаються до експертних висновків).

10. Перелік зауважень контролюючих органів та заходи з їх усунення

При проведенні у 2013 року акредитаційної експертизи з підготовки бакалаврів зі спеціальності «Екологія та охорона навколишнього середовища» у Подільському державному аграрно-технічному університеті (наказ МОН України № 193л від 28 січня 2013 року) були зроблені зауваження відповідно до яких реалізовано наступні заходи:

1. *Зауваження:* Необхідно продовжувати процес технічного оснащення навчальних лабораторій та поповнення бібліотеки новими підручниками, начальними посібниками та іншою науково-методичною і науковою літературою.

Заходи: Впродовж 2014-2017 рр. проводився поточний ремонт приміщень та лабораторного обладнання. За останні роки суттєво оновлено аудиторне обладнання, меблі.

В університеті проводиться значна робота щодо впровадження ліцензійних програм, оновлення комп'ютерної техніки. За 2014-2017 роки університетом придбано 10 навчальних програм на суму 8,2 тис. грн. зокрема (Програма багатопараметричної оцінки стану екосистем за допомогою функції "бажаності", Програма для побудови фракталів Жулія та Мандельброта "FRACTALS", Delta Digital, AutoCad Map 3D.)

Комп'ютери університету мають доступ до мережі Інтернет по виділеній лінії через DSL-з'єднання пропускною здатністю 2 Мб/сек. та три безпроводні точки доступу з пропускною здатністю 512 Кб/с.

Ректоратом університету в 2014-2017 роках придбано для факультету агротехнологій і природокористування 2 сучасних комп'ютерних класи по 20 комп'ютерів, які розміщені у спеціалізованих лабораторіях.

Значно поліпшилася робота щодо придбання сучасної навчально-методичної літератури. Тільки за останні три роки університет придбав навчальної літератури на суму, яка перевищує 60,7 тис. грн., у складі якої питома вага літератури в галузі сільського господарства і лісництва. Університетом щорічно оформлюється підписка на періодичні видання на загальну суму 15-20 тис. грн.

2. *Зауваження:* Удосконалити роботу науково-педагогічних працівників щодо формування каталогу електронних версій науково-методичних комплексів для вільного доступу до них студентів через Internet.

Заходи: Створено навчальні курси для дистанційної освіти. На кафедрах вже розроблені електронні навчально-методичні комплекси, які включають електронні підручники, практикуми, демонстраційні матеріали, розрахункові та тестові програми.

Створено сервер для дистанційної роботи на базі програмного забезпечення Moodle під керівництвом операційної системи Linux, з вільним доступом студентів.

В поточному навчальному році проведено навчання науково-педагогічного персоналу

кафедри на курсах дистанційної освіти.

3. Зауваження: Посилити роботу з міжвузівських та міжнародних зв'язків з метою обміну досвідом роботи.

Заходи: Суттєво протягом 2014-2017 рр. розширені міжнародні зв'язки.

Новими міжнародними партнерами університету стали Аграрний університет м. Файсалабад (Пакистан), Варшавський аграрний університет, Краківський сільськогосподарський університет, Державна вища професійна школа (м.Хелм, республіка Польща), Казахстанський аграрно-технічний університет ім. С. Сейфуліна. Студенти спеціальності екологія навчаються проходять практику і стажування в 13 країнах. (м. Слупськ, Польща)

У 2014-2017 роках університет відвідали іноземні делегації з Китайської Народної республіки, Польщі, Молдови, Пакистану, Німеччини, а науково-педагогічні працівники університету взяли участь у міжнародних конференціях в Польщі, Німеччини, Австрії, Румунії, Молдові, Білорусії, Словаччині.

4. Зауваження: Активізувати підготовку кандидатських і докторських дисертацій за науковими спеціальностями 21.06.01 – екологічна безпека, 11.00.11 – конструктивна географія і раціональне використання природних ресурсів

Заходи: – на кафедрі «Екології та збалансованого природокористування» протягом 2014-2017 рр. захищено 2 дисертаційні роботи на здобуття наукового ступеня доктора наук за спеціальністю 06.01.09– рослинництво (Овчарук О.В., Чинчик О.С.) та 1 дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата наук за спеціальністю 21.06.01 – екологічна безпека (Шелудченко Л.С.)

Зауваження, що були зроблені під час попередньої експертизи акредитаційної справи.

1. Зауваження: В акредитаційній справі відомості, щодо формування контингенту студентів не відповідають даним динаміки змін контингенту та даним ЄДЕБО.

Заходи: При формуванні справи, а саме таблиці 2.3. «Динаміка змін контингенту студентів денної форми навчання за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» не було враховано відрахування одного студента 3 курсу Полудняка Андрія Олександровича наказ №896с від 30.08.2017 року. Також не були вірно внесені дані, щодо переведення та поновлення двох студентів станом на 01.10.2017р. Наказу на ці переведення в університеті немає.

Висновок: дані зауваження кафедрою екології та збалансованого природокористування враховані та внесені зміни до бази ЄДЕБО.

2. Зауваження: Кількість студентів, які виконували ККР не відповідають даним ЄДЕБО.

Заходи: Невідповідність кількості студентів, які виконували комплексну контрольну роботу даним ЄДЕБО виникла у зв'язку з тим, що двоє студентів 4 курсу Матвієць Катерина Володимирівна та Коваль Ігор Юрійович знаходяться в даний час на навчанні за кордоном, за програмою обміну студентами між Подільським державним аграрно-технічним університетом та Поморською академією у Слупську (м. Слупськ, Польща). Документи, які підтверджують навчання двох студентів у Поморській академії у Слупську додаються.

Висновок: дані, щодо наявності студентів, які виконували комплексні контрольні роботи, відповідають фактичній кількості студентів, що навчаються в ПДАТУ з урахуванням відрядження двох студентів.

3. Зауваження: Відсутня пояснювальна записка до навчального плану 2017 р. та освітня програма відповідно до додатку 2 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти затверджених Постановою КМУ від 30.12.2015 № 1187 щодо започаткування провадження освітньої діяльності.

Заходи: Пояснювальна записка до навчального плану помилково не була додана до справи. Вона є в наявності на кафедрі екології та збалансованого природокористування та затверджена у встановленому порядку на засіданні Вченої Ради університету (протокол №3 від 27.04.2017 року).

Висновок: Пояснювальна записка до навчального плану додається до Висновку.

4.Зауваження: В навчальному плані відсутня інформація щодо тижневого навантаження студента.

Заходи: Дані про тижневе навантаження студента наведені, як у навчальному плані 2013 року, так і у плані 2017 року. Однак, у плані 2017 року ці дані наведені у колонці «Розподіл аудиторних годин» у вигляді дробу, де у чисельнику наведено загальну кількість годин, а у знаменнику тижневе навантаження студента. Таке подання інформації дещо ускладнює сприйняття даних, тому для зручності у навчальному плані 2017 року внесені зміни. Інформація, щодо тижневого навантаження студента позначена зірочкою, посилання на яку наведено в кінці плану.

Висновок: зауваження експертів попередньої експертизи враховані та наведені у навчальному плані 2017 року, що додається до висновку.

5. Зауваження: Табл.5.4. – відсутня інформація про термін дії угод про проходження практик.

Заходи: Відповідно до зауваження додатково наведені дані про термін дії угод про проходження практик відповідно до затверджених договорів з базами практик.

Висновок: Дані, щодо терміну дії угод про проходження практик внесені у таблицю 5.4. Оновлена таблиця 5.4. та копії договорів з базами практик додаються до Висновка.

6.Зауваження: Згідно поданих акредитаційних матеріалів, у таблиці забезпечення навчальними приміщеннями зазначено, що навчальний заклад здав в оренду 201,83 кв.м. приміщень, перевірити наявність і відповідність законодавству договорів оренди та документів на дозвіл. Забезпечити подання цих відомостей до ЄДЕБО (Постанова КМУ №1187 від 30.12.2015р.)

Заходи: Відповідно до законодавства в університеті є в наявності усі дозвільні документи, щодо надання в оренду 201,83 кв. м. приміщень. Відомості внесені до ЄДЕБО.

Висновок: Усі договори оренди та документи на дозвіл відповідають чинному законодавству. Відомості про оренду внесені до ЄДЕБО. Копії підтверджуючих документів додаються до Висновку.

7. Зауваження: Відсутня інформація щодо забезпеченості навчального процесу мультимедійним обладнанням (додаток 13 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти затверджених Постановою КМУ від 30.12.2015 №1187 щодо започаткування провадження освітньої діяльності).

Заходи: Інформація, щодо забезпечення навчальних аудиторій мультимедійним обладнанням наведена у справі у таблиці 11.1 на сторінці 350, які повністю відповідають ліцензійним умовам освітньої діяльності навчальних закладів освіти.

Висновок: Згідно із табл. 11.1 забезпеченість мультимедійним обладнання аудиторій та лабораторій кафедри складає 60 %. Однак, за фактом забезпеченість складає 36,8 %, що також відповідає нормативним вимогам ліцензійних умов згідно Постанови КМУ від 30.12.15 № 1187.

8.Зауваження: У таблиці кадрового забезпечення спеціальності відсутні відомості, що визначають рівень наукової та професійної діяльності НПП (п.5 додаток 12 Ліцензійних умов) але не підкріплені роз'ясненням.

Заходи: Додатково до табл. 3.2. «Якісний склад науково-педагогічних працівників випускової кафедри за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» освітнього ступеня бакалавр» у справі додана таблиця 3.2.1 «Докладна інформація до табл. 3.2.», у якій вказані дані тільки викладачів кафедри. Згідно із зауваженням попередньої експертизи додатково додана інформація згідно додатка 13 до ліцензійних умов (Постанова КМУ від 30.12.2015 №1187).

Висновок: Дані, які додатково надані кафедрою до табл. 3.2. щодо якісного складу науково-педагогічних працівників випускової кафедри за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» повністю

відповідають п.5 додатку 12 до Ліцензійних умов, що визначають рівень наукової та професійної активності НПП кафедри екології та збалансованого природокористування згідно Постанову КМУ від 30.11.2015 №1187.

9.Зауваження: В акредитаційній справі відсутня інформація щодо забезпечення закладом електронним ресурсом, де розміщені навчально-методичні матеріали.

Заходи: Навчально-методичні матеріали університету розміщені на сервері для дистанційної роботи на базі програмного забезпечення MOODLE в операційній системі Linux з вільним доступом студентів у режимі внутрішнього користування. Враховуючи зауваження попередньої експертизи МОН доступ до навчально-методичних матеріалів НПП університету вільний.

Висновок: Навчально-методичні матеріали НПП кафедри знаходяться за посиланням. Шлях доступу: www.pdatu.edu.ua → навчальна робота → дистанційна освіта → вхід до MOODLE 2,7 → вхід → увійти як гість → курси → факультет агротехнологій і природокористування → екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування → ОКР бакалавр → курс → перелік предметів.

10.Зауваження: Застаріла інформація щодо проходження курсів підвищення кваліфікації викладачами: Крачан Т.М., Роляк А.О.. З'ясувати та відобразити в експертних висновках план підвищення кваліфікації на 2017/18 н.р.

Заходи: Згідно табл. 3.1. більшість викладачів мають підтвердження підвищення кваліфікації у 2015 році. Дійсно, у справі наведена застаріла інформація, щодо проходження курсів підвищення кваліфікації викладачами Крачан Т.М. та Роляк А.О.. У дійсності на кафедрі наявні довідки по підвищенню кваліфікації даними викладачами у 2017 році.

Висновок: Інформація, щодо проходження курсів підвищення кваліфікації викладачами кафедри оновлена. Копія плану підвищення кваліфікації викладачів кафедри на 2017-2021 р.р. додається.

Висновок.

За звітний період випускової кафедрою екології та збалансованого природокористування ПДАТУ проведена достатня робота по впровадженню рекомендацій попередньої експертної комісії. Зауваження, що були зроблені під час попередньої експертизи акредитаційної справи повністю усунені, що підтверджується доданими до висновку експертної комісії документами та роз'ясненнями.

11. Загальні висновки, зауваження і рекомендації експертної комісії

Проаналізувавши матеріали, подані на чергову акредитацію та перевіривши на місці результати діяльності з надання освітніх послуг експертна комісія зробила наступні *загальні висновки:*

- Подільський державний технічний університет є потужним закладом вищої освіти, в якому сформувалася визнана система підготовки висококваліфікованих фахівців з сучасних екологічних та інших спеціальностей, які здатні ефективно працювати в ринкових умовах та вирішувати актуальні проблеми екології, охорони довкілля на підприємствах аграрно-технічних галузей господарства. В університеті наявні всі нормативно-правові документи, необхідні для здійснення освітньої діяльності, пов'язаної з підготовкою бакалаврів з напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» (спеціальність 101 «Екологія» за Переліком КМУ 2015 р.).

- Показники прийому не перевищували встановлених ліцензованих обсягів. Державне замовлення виконується на 100 %. Ліцензований обсяг підготовки бакалаврів використовується неповністю, але випускова кафедра докладас достатньо зусиль для розв'язання об'єктивних та суб'єктивних проблем з формування контингенту студентів.

- Навчання за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» (спеціальність 101 «Екологія» за Переліком КМУ 2015 р.) відбувається відповідно до вимог чинних галузевих стандартів вищої освіти України та варіативної частини стандартів, розроблених в ПДАТУ.

- Методичне забезпечення навчальних дисциплін (навчальні посібники, конспекти лекцій, методичні вказівки до проведення практичних і семінарських занять) складає 100 %.

- Кадровий склад випускової кафедри збалансований і включає достатню кількість докторів та кандидатів технічних наук. Випускову кафедру очолює доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри екології та збалансованого природокористування Бахмат О.М.

- Матеріально-технічне забезпечення навчального процесу, дозволяє проводити підготовку бакалаврів за напрямом 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» на високому науково-методичному рівні.

- Викладачі випускової кафедри проводять науково-дослідну роботу, за екологічними напрямками, активно залучають студентів до виконання студентських науково-дослідних робіт, що дозволяє підвищити наукову складову освітнього процесу цієї спеціальності.

- Міжнародна співпраця дозволяє проводити обмін та стажування студентів у навчальних закладах Польщі та інших країн.

- ПДАТУ має необхідну соціально-культурну інфраструктуру, що сприяє формуванню соціально відповідальних і культурних особистостей.

- Показники успішності та якості виконання ККР, захисту курсових робіт, звітів з практики відповідають вимогам щодо якісної підготовки бакалаврів.

Експертна комісія вважає за доцільне висловити рекомендації, які однак, не впливають на загальне позитивне рішення про підсумки акредитаційної експертизи освітньої діяльності з підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» (спеціальність 101 «Екологія» за Переліком КМУ 2015 р.):

2. З метою подальшого покращення науково-методичного, матеріально-технічного, кадрового забезпечення та якості підготовки фахівців-землепорядників освітнього рівня «бакалавр» на випусковій кафедрі екології і збалансованого природокористування ПДАТУ експертна комісія вважає за доцільне висловити такі **зауваження і рекомендації**:

1. Активізувати співробітництво викладачів, аспірантів, студентів кафедри з провідними університетами, науковими установами та організаціями України, країн СНД і Європи.

2. Розширити зв'язки з підприємствами регіону шляхом створення філіалів кафедри з метою покращання якості підготовки студентів всіх форм навчання.

3. Інтенсивніше використовувати у навчальному процесі мультимедійні засоби та електронні ресурси навчально-методичних матеріалів у процесі підготовки бакалаврів.

4. Підвищити ефективність використання комп'ютерної техніки під час проведення занять і курсового проектування з використання мережі Інтернет. Своєчасно поповнювати навчальні лабораторії та комп'ютерні класи новим обладнанням та комп'ютерами.

5. Посилити роботу щодо видання підручників та навчальних посібників зі акредитованої спеціальності за дисциплінами: Екологія людини, Фізична екологія, Екологічна безпека енергосистем.

6. Покращити наповненість електронного ресурсу де розміщені навчально-методичні матеріали кафедри.

12. Підстави для акредитації Подільського державного аграрно-технічного університету

На підставі поданих на чергову акредитацію матеріалів Подільського державного аграрно-технічного університету та перевірки результатів діяльності на місці, оцінки спроможності цього навчального закладу проводити освітню діяльність, перевірки стану науково-методичного, кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення, експертна комісія дійшла висновку, що підготовка бакалаврів за напрямом підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» (спеціальність 101 «Екологія» за Переліком КМУ 2015 р.) відповідає Ліцензійним умовам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та Державним вимогам до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу.

Проведена експертиза дає підстави зробити такий висновок:

На підставі вказаного вище, експертна комісія Міністерства освіти і науки України зробила висновок, про можливість акредитації у Подільському державному аграрно-технічному університеті бакалаврів напряму підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування» (спеціальність 101 «Екологія» за Переліком КМУ 2015 р.) з ліцензованим обсягом:

- 35 осіб денної, 20 осіб заочної форми навчання.

Голова експертної комісії,
доктор технічних наук, професор, завідувач
кафедри екології та охорони навколишнього
середовища Дніпровського державного
технічного університету

 О.В. Зберовський

Член експертної комісії,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
екології агросфери та екологічного контролю
Національного університету біоресурсів і
природокористування України

 Ю.В. Рибалко

З експертними висновками ознайомлений:

Т.в.о. ректора Подільського державного
аграрно-технічного університету, кандидат
сільськогосподарських наук, доцент
Завідувач кафедри екології та збалансованого
природокористування

 Р.Ю. Гаврилянчик
 О.М. Бахмат

25 січня 2018 року

Голова експертної комісії

О.В. Зберовський